

22062346

NORWEGIAN B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NORVÉGIEN B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NORUEGO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 15 May 2006 (morning)
Lundi 15 mai 2006 (matin)
Lunes 15 de mayo de 2006 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

**Olav
SKULEN**

**Olavskulen Folkehøgskule
5437 FINNÅS**

Lær å vere deg sjølv

❶

Internasjonal linje

Vil du vite meir om verda? Reise?

- Vi skal reise. Og meir kunnskap om verda får du. Guatemala er linja si reise; fargane, kontrastane, menneska, naturen, historia, draumane. Vi må berre tenkje litt før vi fer; verte bevisste kven vi er sjølve, korleis vi er. Då vert møtet med andre enklare, tryggare, betre. Og draumen skal vi spinne på når vi planlegg reisa vår. For den er halve reisa. Vi lærer litt spansk, om Latin-Amerika og andre land. Vi tek opp emne som skal vere tankevekkjarar for oss på livsferda vidare. Rasisme, u-hjelp, økonomi, politikk. Og mykje meir, eller noko anna.

❷

Storkjøkkenlinje

- 10 **Vil du lære meir om mat, men ikkje frå bøker?**

- Lukta, formen, smaken, fargane, og kjensla av å ha skapt noko vakkert og godt. To dagar i veka kan du boltre deg på kjøkkenet og i matsalen. Her er du kokk, assistent, hovmeister, servitør og i skrubben. Du planlegg, bereknar, behandlar råvarer, blandar, koker, dampar og steikjer. Flott middag til heile skulen, gode dessertar, kaker og brødbakst. I november går turen til Danmark, og blant anna eit besøk på kokkeskulen der. Deretter krev julebordet det beste i deg, du lagar, pyntar, gjer maten god og vakker, innbydande til alle gjestene. Og våren står i gourmetmaten sitt teikn. Smaksopplevingane når sine høgdepunkt.

❸

Teaterlinje

Vil du sprengje grenser?

- 20 Kroppsmedvit og rørsle, teatersport og improvisasjon, pugging av replikkar, sjølvdisiplin og samarbeid. Eller ein stille monolog med berre DU på scenen. Her lærer du det meste om teater; heile prosessen frå start til ende. Og ikkje minst: Sjølve spelet, det å bli ein annan, gå inn i ein person og vere der ei tid. Vil du ikkje på scenen, er det alltid bruk for ditt talent ein annan plass. De viser arbeidet til elevane på skulen, men også til lokale folk.

TEKST B

Nei til reklame i skolebøker

To av tre nordmenn er negative til bruk av reklame for å finansiere nye skolebøker, viser en meningsmåling Opinion har foretatt for Aftenposten.

PÅL ENGHAUG

1

Nordmenns klare negative holdning til reklame i skolebøkene går igjen over hele landet, uavhengig av kjønn og utdanning, inntekt og bosted. Folk vil rett og slett ikke ha reklamefinansiering av bøkene: To av tre (67 prosent) sier nei til det, hver fjerde (25 prosent) er positiv, mens 8 prosent ikke har gjort seg opp noen mening om temaet.

Debatten om reklamefinansierte skolebøker har tatt seg opp igjen etter at flere kommuner enten har åpnet for det eller er i ferd med å avgjøre om slike bøker skal brukes. Formen for reklame som er valgt på skolebøkene, er begrenset til bruk av firmanavn på forsidene, og produktreklame er ikke tillatt.

2

Reklamefri skole

– Vi er imot all reklame i skolen: Ett sted må barna slippe å utsatt for reklame, erklærer Loveleen Brenna, leder i Foreldreutvalget for Grunnskolen (FUG). Utvalget er et rådgivende organ for Utdannings- og forskningsdepartementet i saker som angår samarbeidet mellom hjem og skole. Hun mener det ikke er et argument at barna allerede er eksponert for reklame i forbindelse med utstyr som brukes i skolen.

– Men hva om det står mellom reklamefinansierte skolebøker (sponsing) og det å ikke få bøker i det hele tatt?

– Jeg håper at ikke vi kommer i den situasjonen. Det er politikernes ansvar at vi ikke havner der. Gratisprinsippet er viktig i norsk skole, sier Brenna.

FUG mener at skoleeier ikke kan fraskrive seg økonomisk ansvar for drift av skolen eller drift av deler av skolens lovpålagte virksomhet.

3

”Offentlig ansvar”

Nestleder Per Aahlin i Utdanningsforbundet konstaterer at resultatene fra Opinion og Aftenpostens undersøkelse er ”et folkeflertall helt i tråd med Utdanningsforbundets syn.”

– I et rikt land som Norge bør det være et offentlig ansvar å skaffe barna skolebøker og læremidler, fastslår Aahlin.

Han har likevel forståelse for at skoleledere velger reklamefinansierte læremidler, dersom alternativet er ikke læremidler i det hele tatt.

– Man må ha forståelse for at en rektor kan ønske slike løsninger for å skaffe skolens elever læremidler, men slike tilfeller forteller jo bare at den enkelte kommune ikke gjør det den har plikt til, sier nestlederen.

– Vi ser at det kan være grensetilfeller i forhold til sponsing og reklamefinansiering, men vanlige lærebøker eller læremidler skal ikke være avhengige av dette.

Fra *Aftenposten*, 13. februar 2005

TEKST C

Lille Petter Edderkopp

Jeg tror jeg hadde en lykkelig barndom. Det trodde ikke mor. [.....]

Far så jeg bare på søndagene. Vi gikk på sirkus. Sirkuset var ganske bra, men da jeg kom hjem, begynte jeg å planlegge mitt eget sirkus. Det var mye bedre. Dette var før jeg hadde lært å skrive, men jeg lagde mitt eget yndlingssirkus i hodet. Det var ikke så vanskelig. Jeg tegnet sirkuset også, ikke bare teltet og stallene, men alle dyrene og sirkusartistene òg. Det var vanskelig. Jeg var ikke flink til å tegne. Jeg sluttet å tegne lenge før jeg begynte på skolen.

Jeg satt på det store gulvteppet nesten uten å røre en finger, og mor spurte flere ganger hva jeg tenkte på. Jeg sa at jeg lekte sirkus, som sant var. Hun spurte om vi skulle leke noe annet.

Piken som henger i trapesen, heter Panina Manina, sa jeg. Hun er sirkusdirektørens datter. Men det er det ingen på sirkuset som vet, ikke vet hun det selv, og ikke sirkusdirektøren heller.

Mor lyttet intenst, hun skrudde ned lyden på radioen, og jeg fortsatte: En dag faller hun ned fra trapesen og brekker nakken, det er i siste forestilling, når det ikke er flere mennesker i byen som vil kjøpe billetter til sirkuset. Sirkusdirektøren bøyer seg over den ulykkelige piken, og nå ser han at hun har et tynt kjede rundt halsen. Til kjedet er det festet en amulett av rav, og inni amuletten ligger en edderkopp som er mange millioner år gammel. Da skjønner sirkusdirektøren at Panina Manina er hans egen datter, for det var han som hadde kjøpt den sjeldne amuletten til henne den dagen hun ble født.

Da visste han iallfall at han hadde en datter, innvendte mor.

Men han trodde at hun hadde druknet, forklarte jeg. Sirkusdirektørens datter falt nemlig i Akerselva da hun var halvannet år gammel. Da het hun bare Anne-Lise. Etterpå visste ikke sirkusdirektøren at hun fortsatt var i live.

Mor gjorde store øyne. Det var akkurat som om hun ikke trodde på det jeg fortalte, derfor sa jeg: Men hun ble heldigvis reddet opp fra det kalde vannet av en spåkone som bodde helt alene i en rosa campingvogn i Nydalen, og fra den dag av bodde sirkusdirektørens datter i campingvognen sammen med henne.

Mor hadde tent en sigarett. Hun stod på gulvet og svingte seg i en trang drakt: Bodde de [–X–] i en campingvogn?

Jeg nikket: Sirkusdirektørens datter hadde bodd i en sirkusvogn helt siden hun ble født. [–32–] hadde det vært mye rarere for piken om hun [–33–] hadde flyttet inn i en moderne blokkleilighet på Frysja. Spåkona visste ikke hva den lille piken het, men nå fikk hun navnet Panina Manina, og det navnet har hun båret til denne dag.

[–34–] hvordan kom hun tilbake til sirkuset? spurte mor.

Hun ble voksen, sa jeg. Det er ikke så vanskelig å forstå. Så gikk hun til sirkuset på sine egne føtter. Det var ikke det spor vanskelig det heller. Det var jo [–35–] hun ble lam!

Men hun kunne ikke huske at faren hennes var sirkusdirektør, protesterte mor.

Jeg ble ganske oppgitt, det var ikke første gang mor skuffet meg, hun kunne være temmelig grunn.

Fra *Sirkusdirektørens datter* av Jostein Gaarder, 2001

TEKST D

HERBJØRG WASSMO - forfatter av romanen *Dinas bok*.

Herbjørg Wassmos roman "Dinas Bok'" er i dag blant de mest leste i nyere nordisk litteratur. Med oversettelse til mer enn 20 språk er "Dinas Bok" uten tvil en av Herbjørg Wassmos mest populære romaner.

Herbjørg Wassmo er født i 1942 i Vesterålen. Hun debuterte som lyriker i 1976 med diktsamlingen "Vingeslag", men det er først og fremst som romanforfatter at Herbjørg Wassmo har markert seg. I 1981 fikk hun sitt gjennombrudd med "Huset med den blinde glassveranda", første bind i Tora-trilogien. Seks år senere mottok hun Nordisk Råds litteraturpris for "Hudløs Himmell", siste bind av trilogien om Tora.

De tre bøkene om Dina er Herbjørg Wassmos andre hovedverk. Trilogien startet med "Dinas bok" i 1989 og avsluttet med "Karnas arv" i 1997.

Som skjønnlitterær forfatter skaper Herbjørg Wassmo sitt eget univers og innrømmer gjerne at hun til tider tror at hun er Vårherre. Men under arbeidet med Dina-bøkene måtte forfatteren flere ganger gi opp. Wassmo har uttalt at hun følte at romanens hovedperson, Dina, overtok hele skriveprosessen og nærmest selv avgjorde romanens voldsomme avslutning.

Wassmo benekter ryktene om at boken til en viss grad skulle være selvbiografisk. Dina er på mange måter svært forskjellig fra Herbjørg Wassmo både i tid, samfunnsbakgrunn, verdier og erfaringer. Hun er enerådende og gjør valg som Wassmo selv aldri ville ha gjort. Dessuten har hun en overlevelsessevne som Wassmo selv mener hun bare kan drømme om.

Selv om Dina ikke er en historisk eller autentisk person, ligger det et stort researcharbeid for Herbjørg Wassmo bak historien om Dina.

- Dina er et menneske uten respekt for grenser, sier Wassmo. Som femåring må hun finne sine egne grenser og skape sine egne levereregler, fordi hun har gjort seg umulig i sin fars øyne.

Dina er ikke seg selv og slike mennesker ser heller ikke andre. Det skaper mangel på innlevelse. Registrerer man ikke sin egen smerte, kan du heller ikke gjenkjenne den hos andre. På den måten kan man komme til å gjøre de grusomste ting, til tross for at det man selv har opplevd nettopp burde kunne forhindre dette. Historien handler i stor grad om svik. Det fordekte, følelsesmessige sviket som barn ofte opplever kombinert med avvísning. Det er farlige følelser, for på den kontoen er det skapt mange små Hitlere, sa Herbjørg Wassmo i et intervju.